

naturforvaltning

Notat

Til: Gry Trovåg Hansen

Kopi til:

Saksbehandler: Gunvor Skjelstad

Vår referanse: 22/7166-23

Dato: 04.05.2023

Gnr. 107, bnr. 9 - Flytebrygge - Klage på avslag - Uttalelse fra naturforvalter

Konklusjon: Tiltaket er i et område med kartlagt ålegrasforekomst med verdi «Svært viktig». Det finnes få kartlagte forekomster av en slik størrelse i kommunen. Bryggen med tilhørende begroing og båter kan stjele en bit av ålegrasengas habitat (leveområde) ved å skygge for lyset. Faren for presedensvirkning og en bit for bit-nedbygging av strandsonen og forstyrrelse av ålegrasenga i Storavika er til stede og må vektlegges. Strandsonen må forvaltes i et helhetlig og langsiktig perspektiv slik at marint naturmangfold ivaretas for fremtiden.

Det søkes om å bygge flytebrygge på eiendom med gnr/bnr. 107/9 i Storavika, Lindøy. Søknaden er revidert to ganger med påfølgende avslag. Nå klager søker på avslaget. Søknad er revidert i to omganger der utforming og størrelse på bryggen er justert og redusert. Naturforvalter har gitt uttalelse i saken begge ganger. Denne uttalelsen blir en oppsummering, men også en mer utdypende forklaring av områdets naturmangfold og tiltakets potensielle konsekvenser, spesielt for ålegrasenga.

Området er sjekket i Temakart-Rogaland og Artskart der man kan finne oversikt over registrerte naturverdier, som viktige naturtyper og rødliste arter. Her kommer det frem at det er kartlagt og registrert en [ålegrasforekomst med verdi «Svært viktig»](#) (høyeste verdi) i så godt som hele Storavika. Forekomsten er også blant de største og viktigste registrerte i kommunen, og overlapper også med et større gytefelt for torsk. **NB:** Ålegras (*Zostera marina*) må ikke forveksles med brunalgen martaum (*Chorda filum*) som ofte kalles «ålegras» på lokalt folkemunne. Dette er to vidt forskjellige arter med ulike krav til leveforhold.

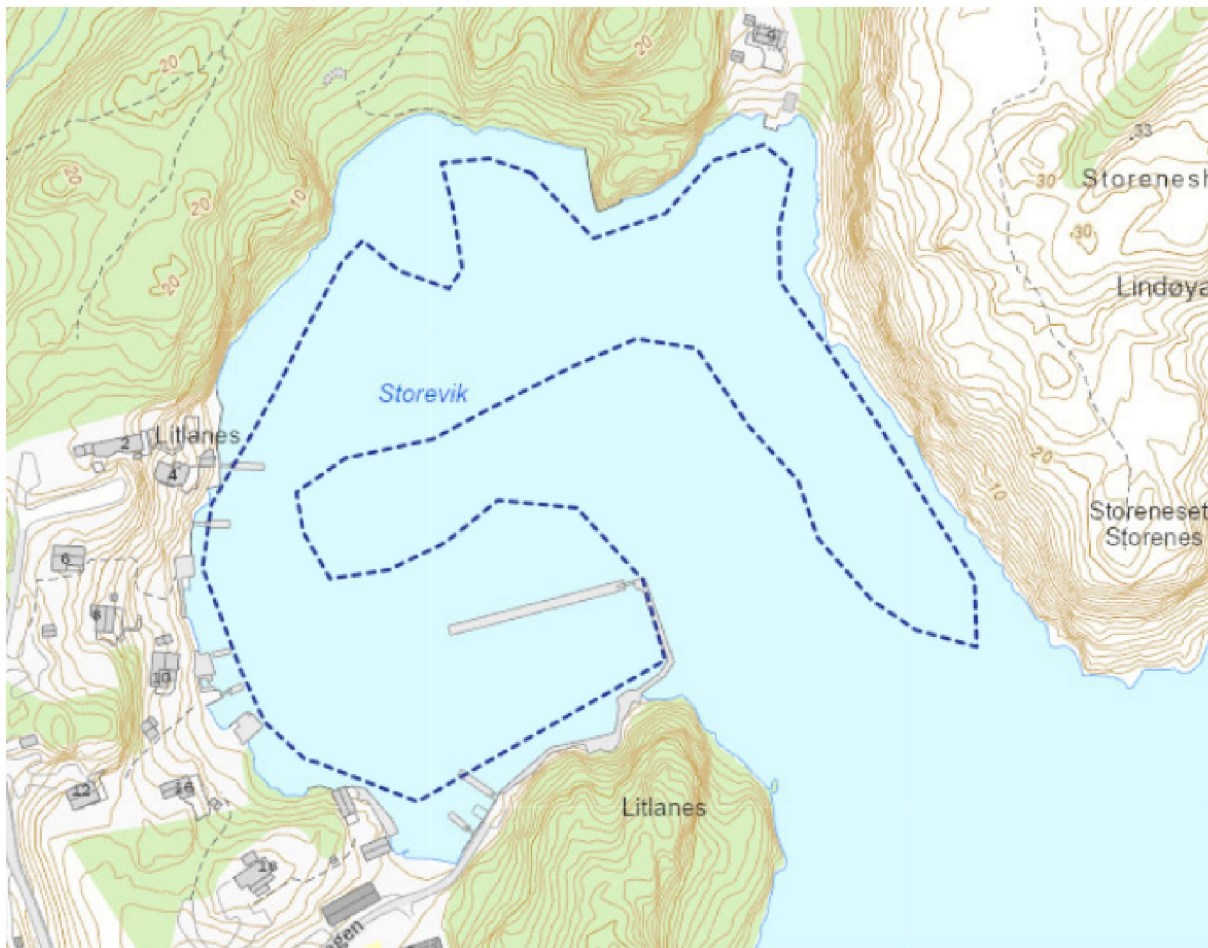

Ålegraseng. Foto: Jonas Thormar/Havforskningsinstituttet.

Ålegrasengene regnes som viktige økosystemer og er både hjem og matfat for en rekke andre marine arter. Mange ulike fisk, krepsdyr og skjell bruker ålegrasengene som oppvekstområde. Disse engene ofte kalt barnehage for kysttorsken eller havets regnskog. På ålegraset finnes det alger og små dyr som gir god mattilgang for fisken. I tillegg er det flere fugler som finner mat ved å beite direkte på ålegraset, slik som svaner og ender. Ålegrasengene har også andre viktige funksjoner. De tar opp CO₂, demper bølger og holder sand og mudder på plass. Med andre ord finnes det rikelig med gode grunner til å ta vare på ålegrasengene.

Ålegraset trives ikke hvor som helst. Det vokser kun på sand/mudderbunn og helst i lune bukter. Det trives ikke i åpne og bølgeeksponerte områder. Dessverre er det også i de lune og beskyttede buktene at vi mennesker også gjerne vil bygge i strandsonen. Det er derfor viktig å ta vare på kjente, store forekomster der forholdene utgjør et godt habitat. Storavika er et eksempel på dette. Merk at ålegrasengene visner ned i vinterhalvåret og ikke kan sees hele året. De kan også variere i størrelse og utbredelse fra år til år. Det betyr at det er utfordrende å sette en grense for nøyaktig hvor den aktuelle enga er og ikke. Derfor må man regne hele Storevika som ålegrasområde fra ca. 2 meters dybde. Engene trenger lys for å drive fotosyntese. Alt som kan skape dårligere lysforhold er ødeleggende. Dette gjelder gjenstander som bygninger, båter, flytebrygger og utriggere som gir skygge på sjøbunnen. I tillegg vil også gjenstander på tauverk og ankerkjettinger, som tare eller blåskjell, gi mindre sollys til sjøbunnen. En flytebrygge med eventuelle båter skaper skygge og kan gi grobunn for tang og tare, noe som gir ytterligere skygge for ålegraset.

Det er ikke registrert rødlista arter i umiddelbar nærhet, men det er registrert flere rødlista sjøfugler, f.eks. fiskemåke, hettemåke og gråmåke, i området rundt Lindøy som vi må regne med har sitt leveområde i nærheten. Fuglene risikerer derimot ikke å bli direkte negativt påvirket av tiltaket i samme grad som ålegrasenga kan bli. Ut fra naturmangfoldloven § 8 om kunnskapsgrunnlag vurderes dette til å være godt nok i forhold til tiltakets størrelse. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse.

Kart fra Temakart-Rogaland med kartlaget «Marin natur». Stiplet linje viser kartlagt ålegrasforekomst. Siden ålegraset kan flytte seg noe mellom ulike år, kan man ikke gå ut fra at denne grensen er permanent/nøyaktig.

Søker legger vekt på at «alle» nabohytter har flytebrygger. Med et par unntak, er alle eksisterende brygger, småbåthavn og andre tiltak i strandsonen oppført før naturmangfoldloven (nml) ble vedtatt i 2009. På denne tiden hadde man ikke det samme lovverket for å ta hensyn til naturmangfold slik vi har i dag. I dag skal nml. §§ 8-12 legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, dvs. at omsøkte tiltak som kan berøre naturmangfold, skal vurderes etter flere prinsipper i naturmangfoldloven. Fordelene med tiltaket skal også være klart større enn ulempene for å få dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen, jf. plan- og bygningsloven §§ 1-8. Her er det fordeler for allmennheten som skal vektlegges, ikke fordeler for tiltakshaver selv.

Strandsonen i Storevik er under press fra lignende tiltak. Det ble nylig gitt avslag på en annen søknad om en ny brygge i Storevik. Faren for presedensvirkning og bit for bit-nedbygging av strandsonen dersom ett tiltak godkjennes er med andre ord til stede. Det kan få større negative konsekvenser for ålegrasenga. Det finnes allerede en rekke inngrep i Storevika som potensielt stjeler en bit av habitatet til ålegraset. Hvert lille tiltak krymper habitatet ytterligere. Jf. nml § 10 skal den samlede belastningen på økosystemet vurderes. Her kan den bli stor. Strandsonen må forvaltes i et helhetlig og langsiktig perspektiv slik at viktige marine naturtyper holdes intakt også i fremtiden. I et økosystem henger alt sammen. Dersom ålegrasengene bit for bit ødelegges og reduseres i areal og antall forekomster, vil det på sikt ha store negative konsekvenser både for fiskeriressurser og fugleliv, og vi kan få en fattigere kyst. Dette må vektlegges tyngre enn behovet for private brygger ved fritidsboliger.

Søker har i to omganger revidert byggesøknaden etter å ha fått avslag. I siste reviderte søknad er bryggen kortet ned og snudd slik at den strekker seg kortere ut fra land. Lengden på ankerkjettinger er også redusert

fra opprinnelig søknad. Dette er bedre alternativ med tanke på minst mulig forstyrrelse av ålegraseng sammenlignet med opprinnelige tegninger. Likevel må man gå utfra at alle tiltak i sjø i Storavika kan ha negative påvirkninger på ålegrasenga.

Gunvor Skjelstad

naturforvalter